

ANTİK YUNAN'da TIP

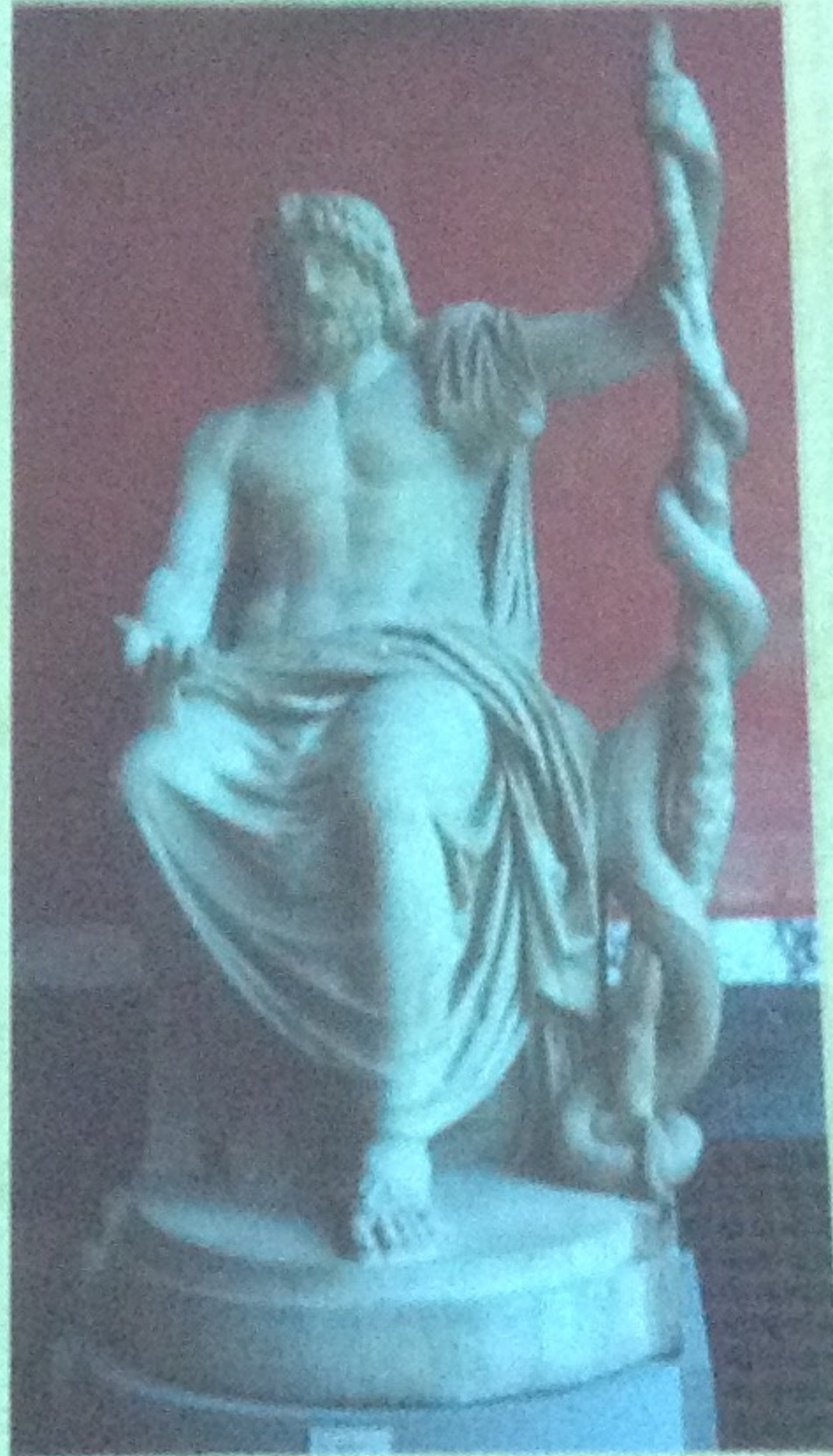
ESKİ YUNAN TIBBINİN KAYNAKLARI:

1. Asklepionlardaki uygulamalar
(Sağlık tanrısı Asklepios'un tapınak tedavisi)

2. Kos Tıp Ekolü

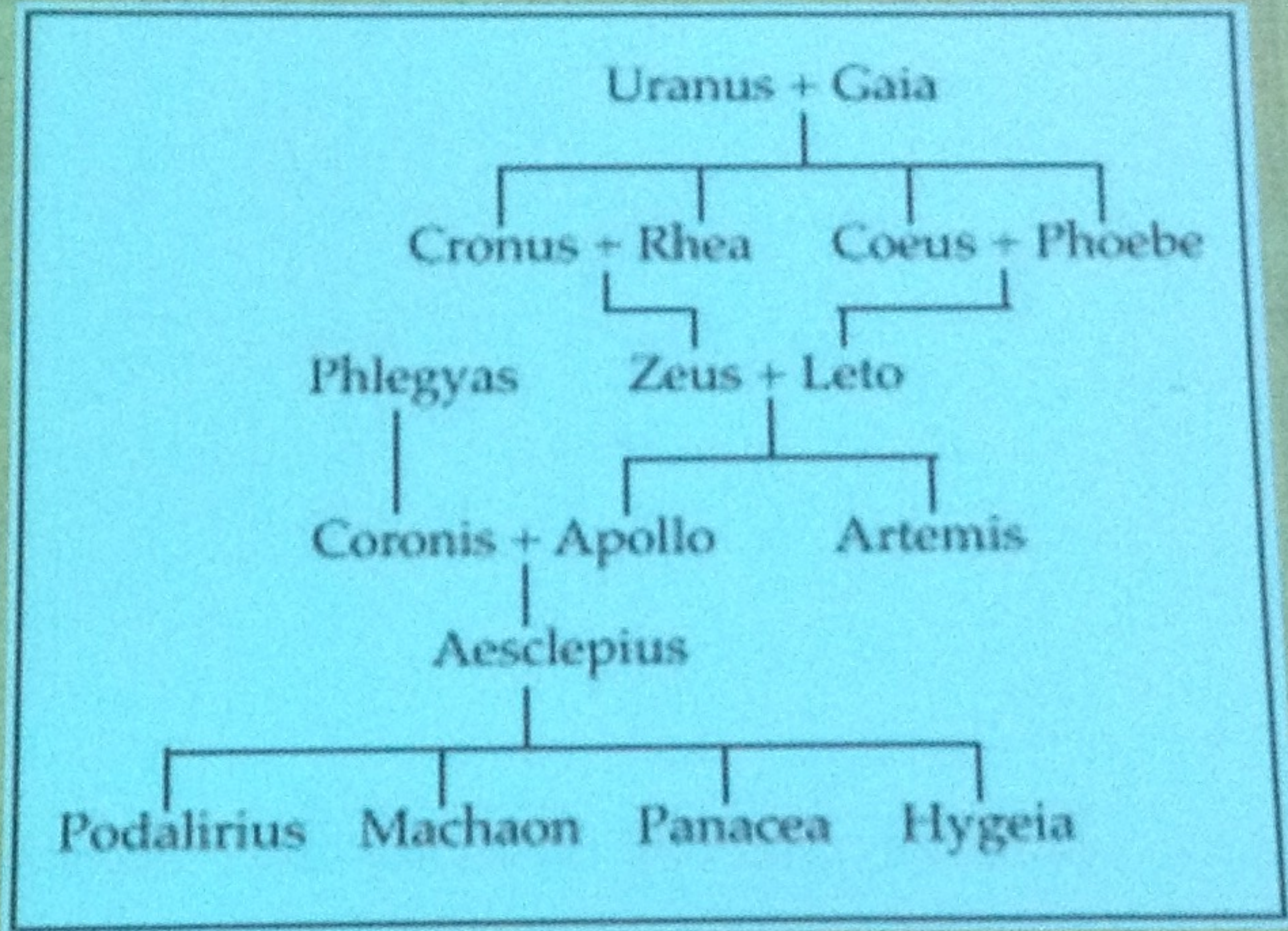

Sağlık Tanrısı Asklepius (Lat. Aesculapius)

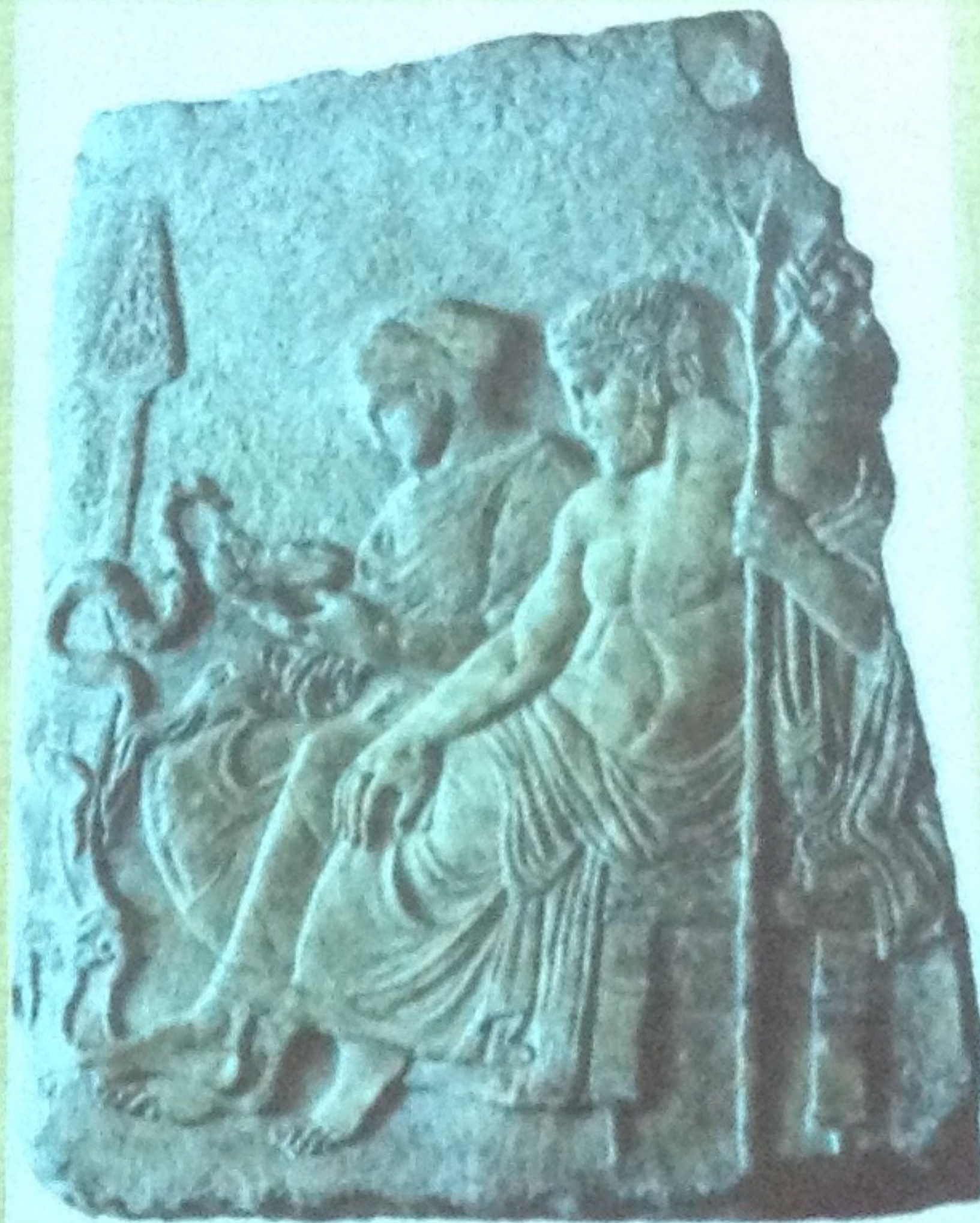

Asklepios'un soy ağacı

**Bergama Asklepionu'nda Sağlık Tanrısı Asklepios ve
kızı Hygeia'nın tasvir edildiği mermer rölyef
(M.Ö. 5.y.y., İstanbul Arkeoloji Müzesi)**

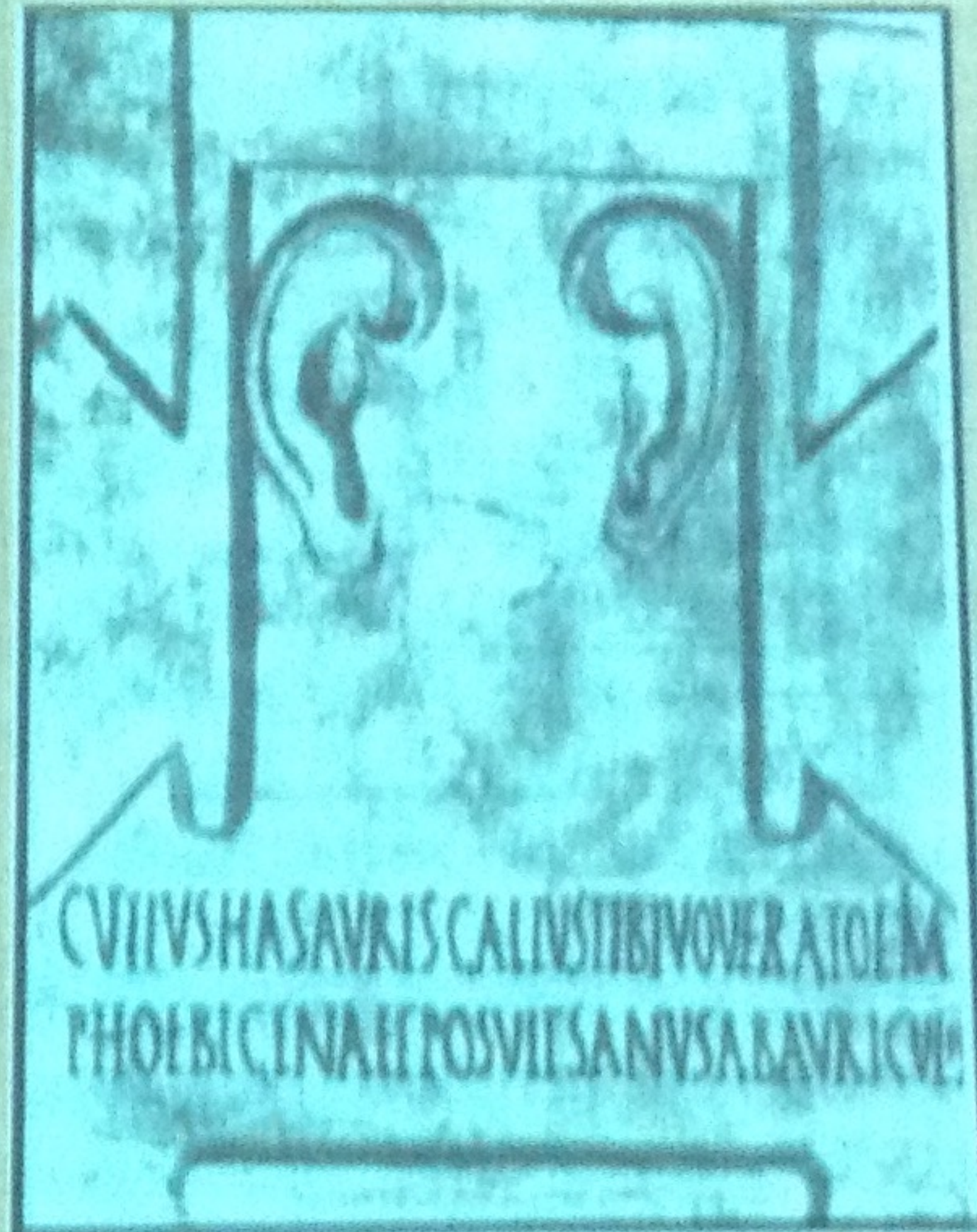

**Asklepios ve Hygeia'yı bir hastaya masaj tedavisi
uygularken gösteren taş kabartma
(M.Ö. 4.y.y., Atina Ulusal Müzesi)**

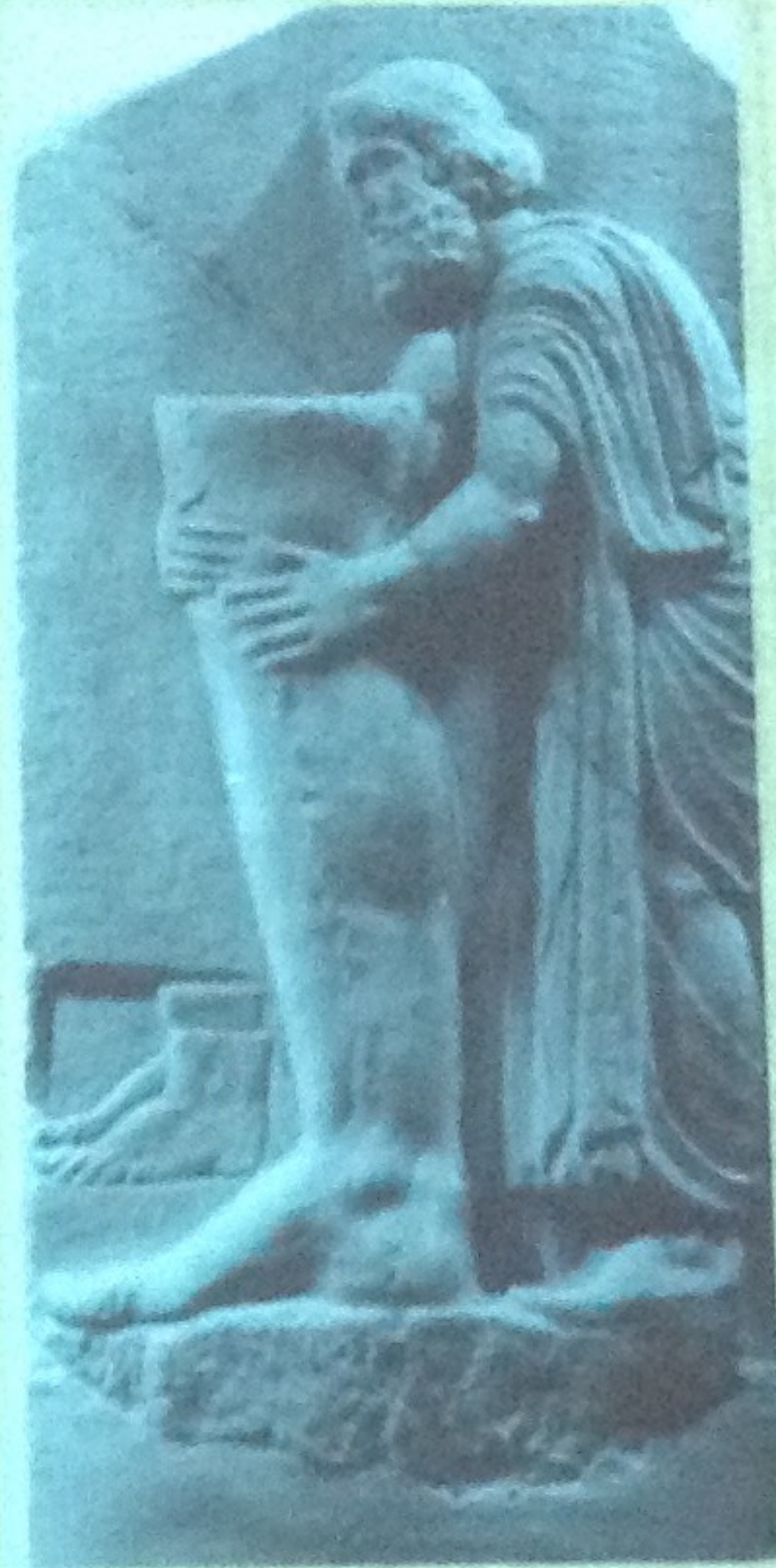

**Kulaklarından hasta birinin
Asklepiona sunduğu adak taşı**

**Asklepion rahipleri tarafından bacağındaki varisleri iyileştirilen
bir hasta tarafından Asklepios'a adanan taş kabartma**

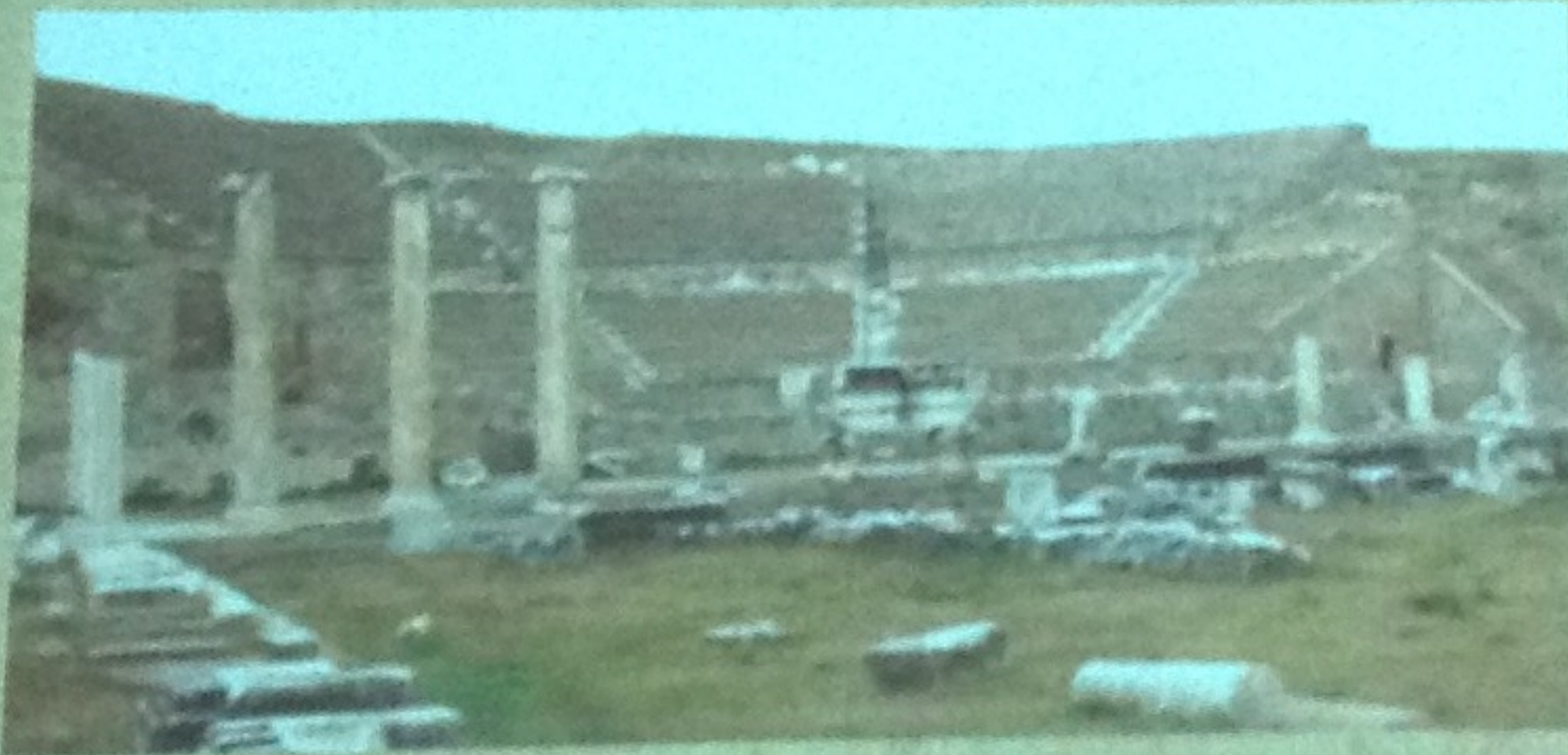

Sağda: Kos Asklepionu'nun temsili çizimi
Solda: Kos Asklepionu'nun kalıntıları

Bergama (İzmir) Asklepionu (M.Ö. 5.y.y.-M.S.5.y.y.)
(etrafı sütunlarla çevrili avlusu, tiyatrosu, uyku odaları, banyo havuzları, kütüphanesi, tapınak binası, tuvaletler, tedavi salonu)

Cos Tıp Ekolü

Hastalık ve Sağlık kavramları

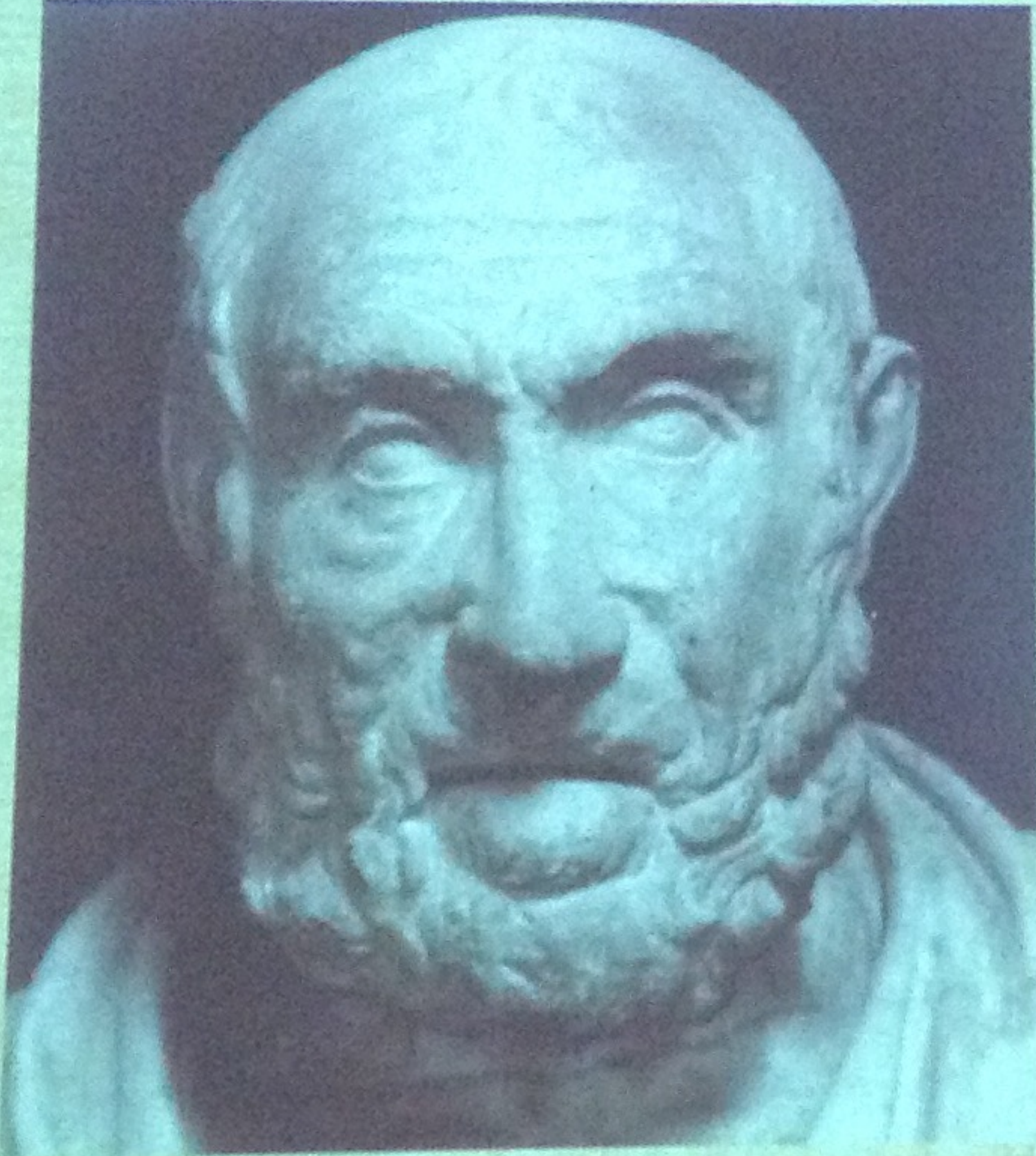
Kos (İstanköy) adası

Koslu HİPPOCRATES

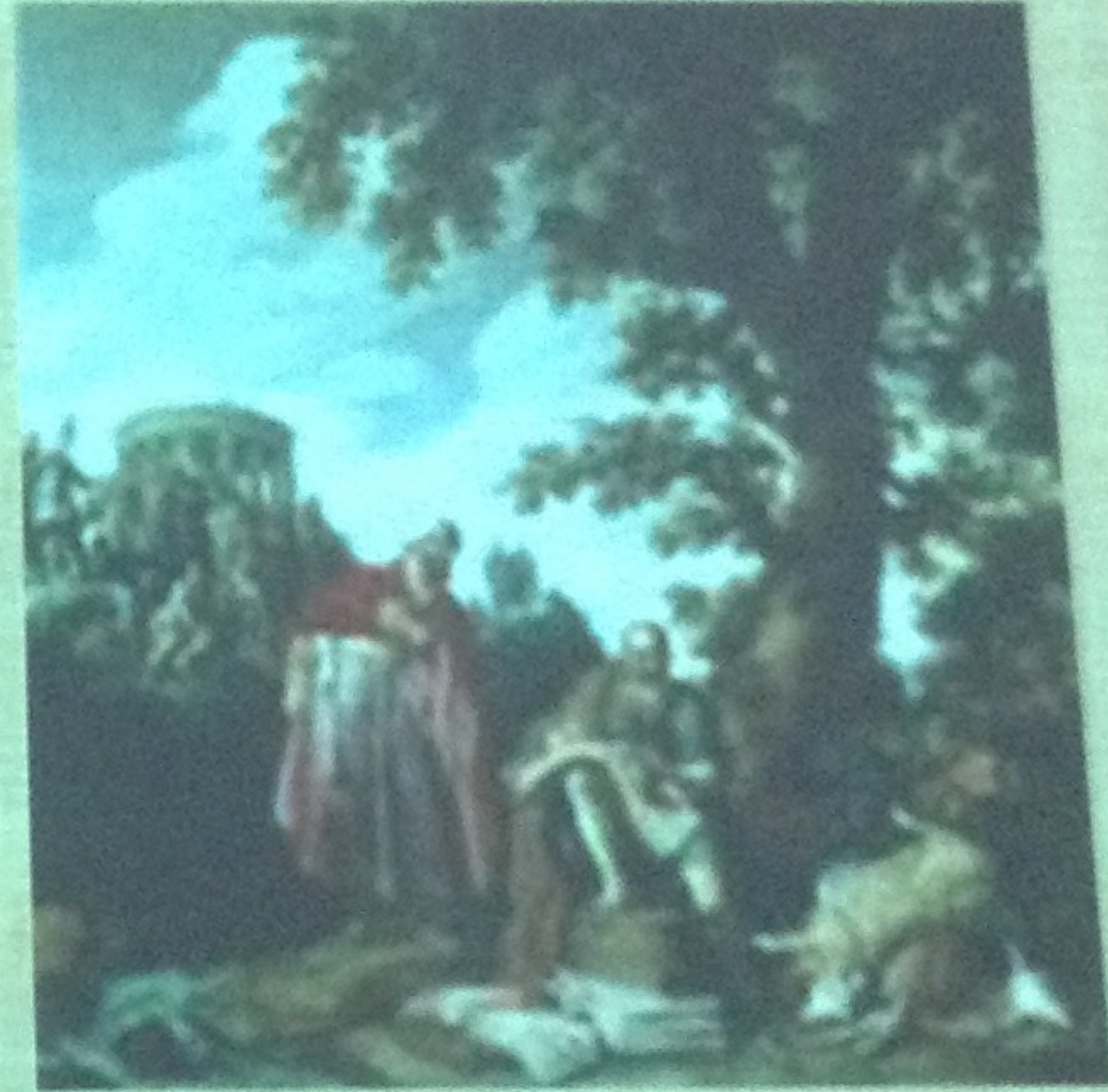
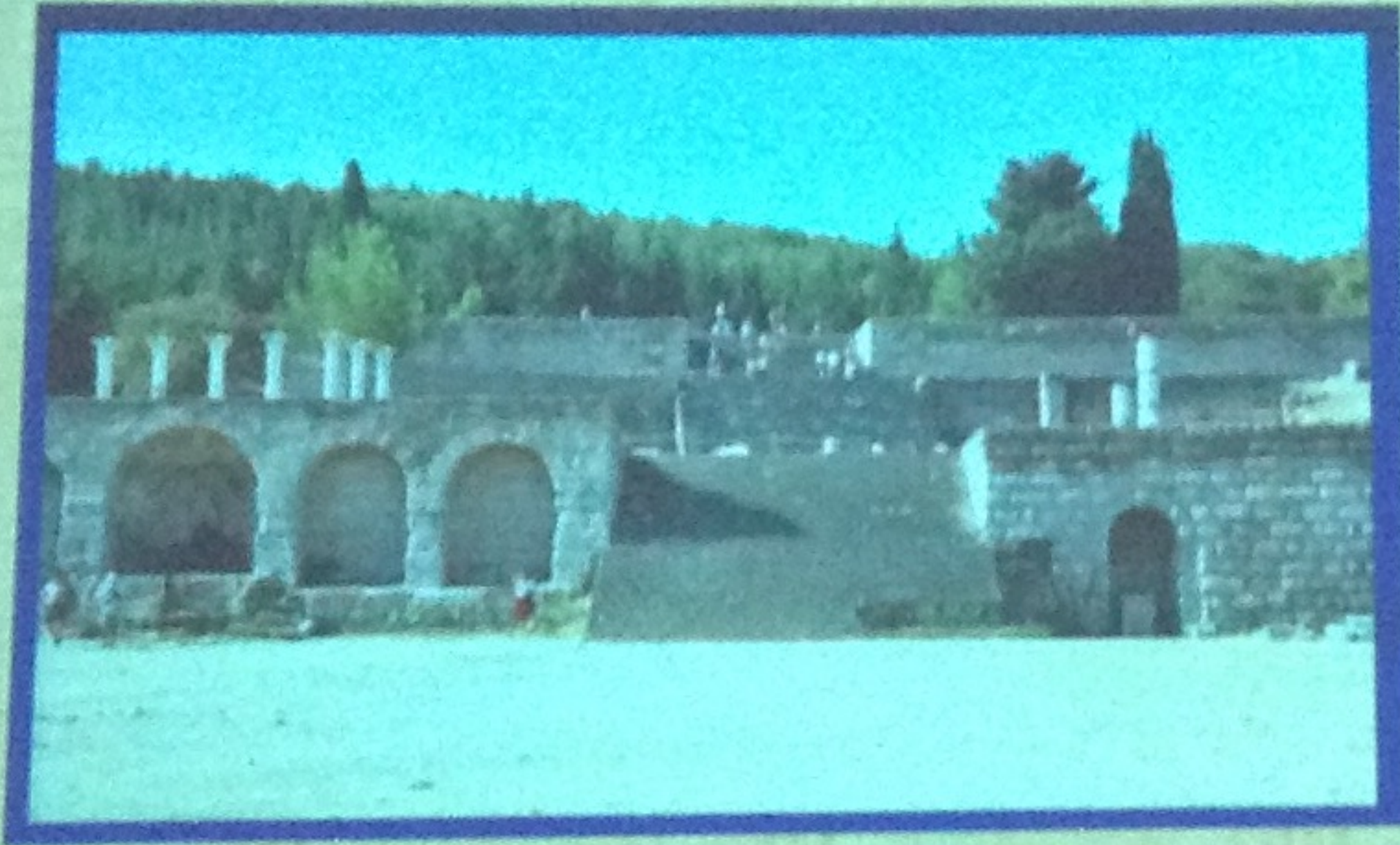
(M.Ö. 460-377)

- Kos adasında doğmuştur.
- Heraklides adındaki bir hekimin oğludur.
- Babası tarafından yetiştirilmiş, tıbbi babasından öğrenmiş ve çok gezmiştir.
- Taşoz, Abdera, Larissa ve Kyzikos'ta hekimlik yapmıştır. Ayrıca Thessalya, Trakya, Propontis ve hatta Libya ve Mısır'a da gitmiştir. Daha sonra, Kos adasına dönerek bir tıp okulu kurmuştur.

Solda: Kos Asklepionu ve Tıp Okulu'nun kalıntıları
Sağda: Hipokrat ders veriyor

Hippocrates'in bazı eserleri

(Hipokrat Külliyyatı=*Corpus Hippocratum*):

1. Eski Tıp Üzerine (*Περὶ Ἀρχαίας Ἰατρικῆς*)
2. Teşhis Kitabı (*Prognostikon*)
3. Aforizmalar (*Aphorismoi*)
4. Bulaşıcı Hastalıklar (*Epidemias*)
5. Havalar, Sular, Beldeler (*Peri Aeron, Hydaton, Topon*)
7. Eklem Hastalıkları Üzerine
8. Kırıklar Üzerine
9. Kafa Yaralanmaları Üzerine (Lat. *De Capitis Vulneribus*)
10. Kutsal Hastalık/Epilepsi (*Peri Ieris Noson*)
11. Hipokrat Yemini (*ὄρκος horkos*)

Aphorismi
HIPPOCRATIS
Grace & Latine:
JUXTA
Optimam Editionem
THEODORI JANSSONII ab
Almeloveen, Med. Doct.
Amstelredami impressam, Anno 1685.
In usum JUVENTUTIS studiose.

EDINBURGI:
In Aedibus R. FLEMING, Sumptibus JOHANNIS
FATON Bibliopole in Area Parliamentaria.
M. DCCLXXXVI.

Kutsal Hastalık (*Peri İeris Noson*) kitabının girişinde şöyle demiştir:

“Kutsal hastalık denilen bu hastalığın tanrısal bir yanının olmadığını, diğer hastalıklardan daha kutsal olmadığını düşünüyorum. Tabiatı aynıdır. Onun sıradan hastalıklara benzemeyen sonuçları karşısında şaşırdıkları için, cehalet sonucu, başlangıçta tanrısal bir köken ve sebep göstermişlerdir. Hastalığın niteliğini ayırt edemediklerinden ve ona tanrısallık özelliği verdiklerinden tedaviyi de bilgisizce yapmışlardır. Hastalığı kutsallaştıranları, şarlatan ve sahtekârlarla aynı görüyorum. Onlar hastalarına yarar sağlamadıkları noktada yetersizliklerinin üstüne tanrısallık örtüsü atmışlardır.”

Aforizmalar (*Aphorismoi*) kitabında yer alan bazı sözleri:

- *“Hekimlikte esas, hastaya zarar vermemektir.”*
- *“Tıp üç şeyden meydana gelir: hastalık, hasta ve hekim. Eğer hasta hekimle beraber olursa hastalık yenilir.”*

Hipokrat Andı

(Merhamet, Adanmışlık, Yardıma hazır olmak)

Hekim Apollo, Aesculapius, Hygia, Panacea adına and içerim ve tüm tanrı ile tanrıçaları tanık tutarım ki, bu yemini kendi yetenek ve hükmümle yerine getireceğim.

Bana bu sanatı öğreteni babam gibi tutacağım. Onun dostu olacağım ve maddiyatımı onunla paylaşacağım. Onun çocuklarını kardeşim bileceğim. İstedikleri takdirde bu sanatı onlara karşılıksız öğreteceğim,

Tıbbi bilgilerimi yalnızca çocuklarım, hocamın çocukları ve bu mesleğe girip kurallarımı kabul etmiş olanlarla paylaşacağım,

Yetenek ve hükmüm doğrultusunda hastalarımın iyiliği ve yararı için diyet uygulayacağım ve kimseye zarar vermeyeceğim,

Ne ölümcül ilaç isteyene böyle bir amaçlı ilaç vereceğim ne de ölümüne neden olacak bir tavsiyede bulunacağım.

Bir kadının çocuk düşürmesine yardım etmeyeceğim,

Sanat ve hayatımın temizliğini ve kutsiyetini koruyacağım,

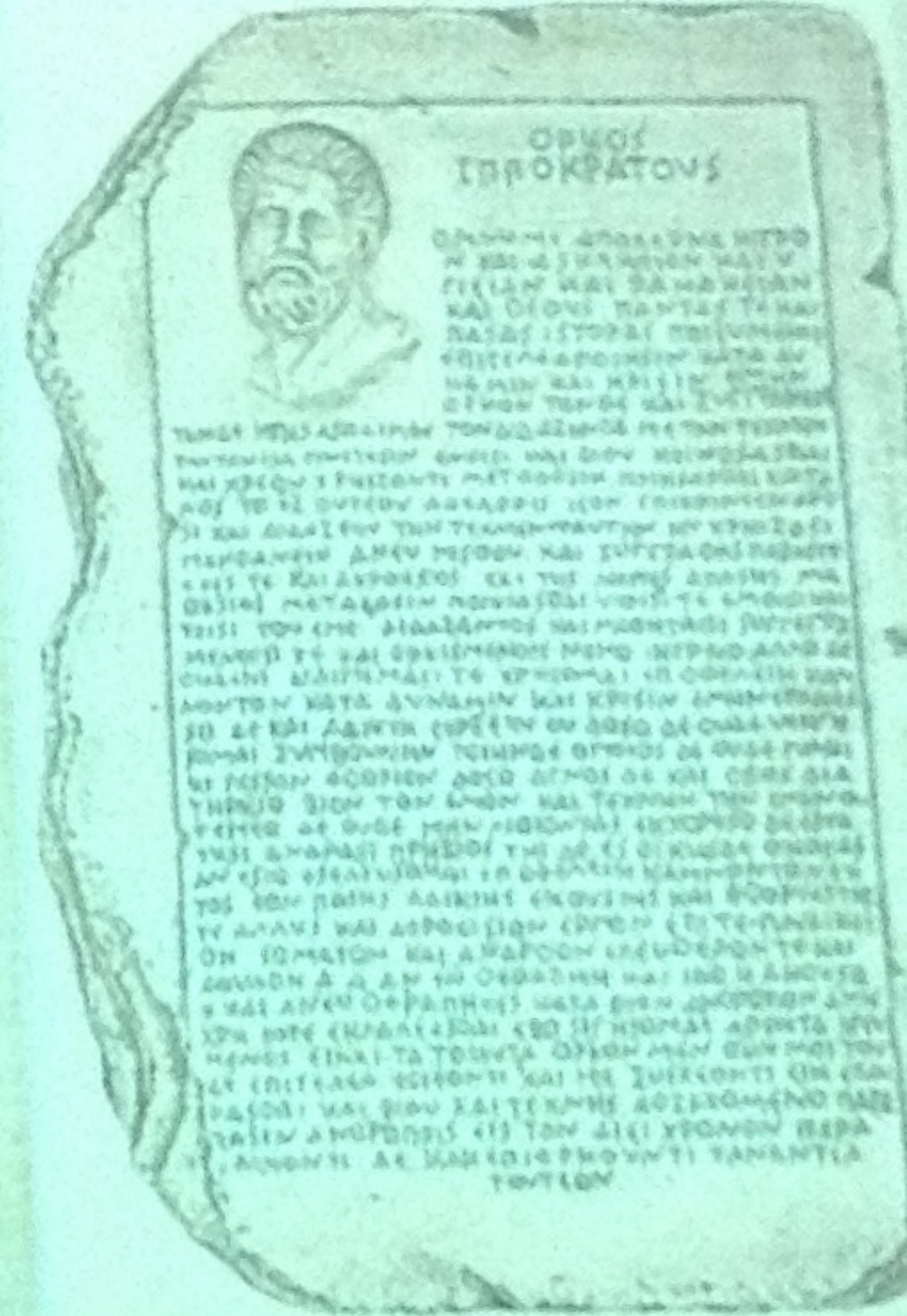
Mesaneden taş alma müdahalesi yapmayacağım bunu uzmanına bırakacağım,

Girdiğim her ev, hastamın iyiliği içindir. Özgür ya da köle olsun hiçbir hastama tacizde bulunmayacağım,

Hastama ait bilgileri kimseye açıklamayacağım ve onları sır olarak saklayacağım,

Eğer bu yeminimi tutarsam insanlar arasında her zaman hürmet göreyim,

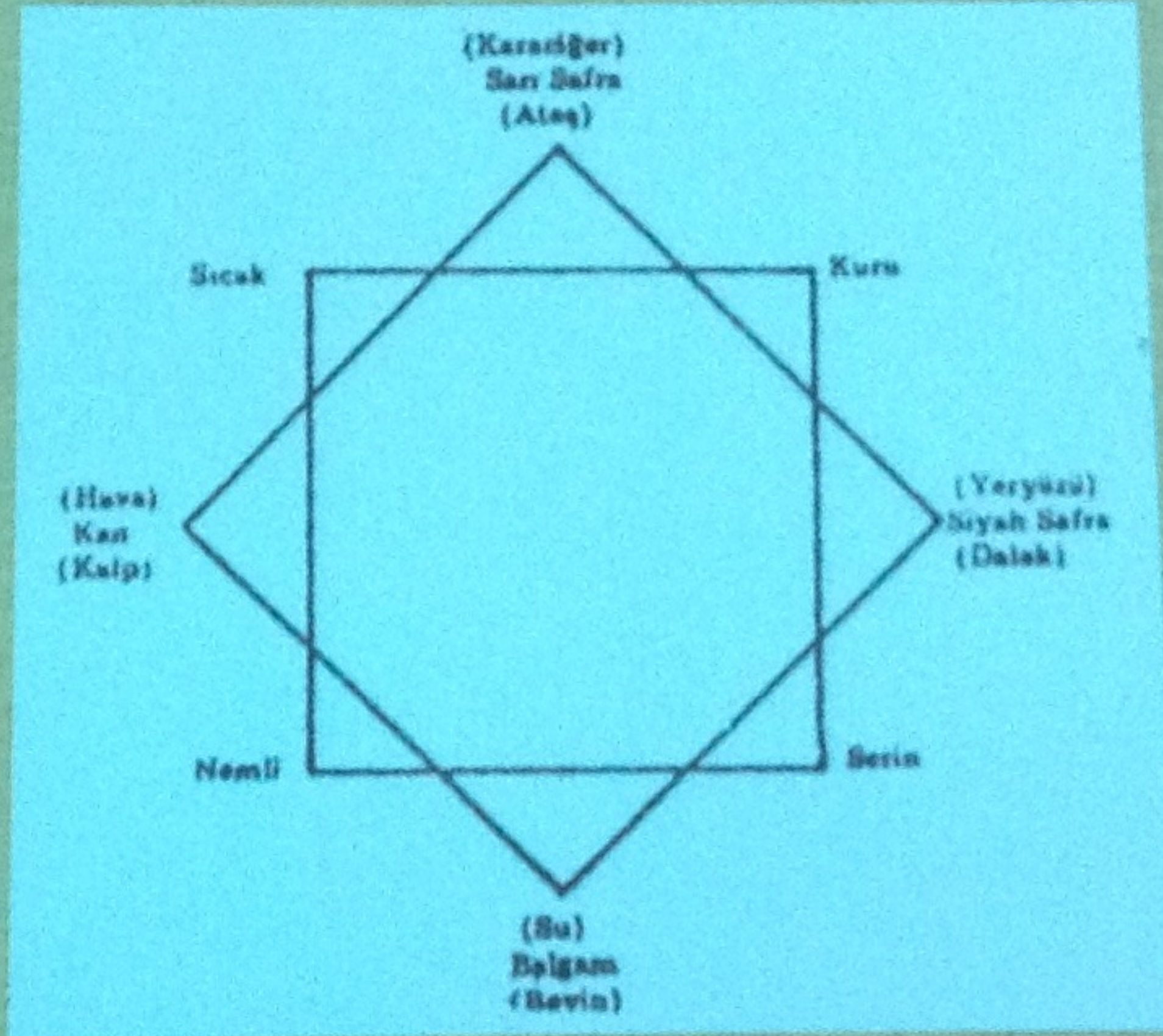
Eğer tutmazsam aksine uğrayayım.

Vücut Sıvıları Öğretisi

Organizma, hastalık durumundan sağlık durumuna geçme eğilimindedir; doğa, bozulan dengeyi yeniden kurmaya yönelik çalışır. Bu doğal eğilim, dengesi bozulan salgıyı dışarı atma (döküntü, apse vb. şekilde) ve etkisizleştirme ile gerçekleşir.

YUNANİSTAN'DAKİ
FELSEFE VE BİLİM ÇALIŞMALARI

Atina Ekolü

Atina

Şehrin ismi, koruyucusu olan savaş tanrıçası Athena'dan gelmektedir.

Atina Ekolü

Sokrates (M.Ö. 470-399)

Platon (M.Ö. 427-347)

Eudoxos (M.Ö. 408-335)

Aristoteles (M.Ö. 384-322)

Teophrastos (M.Ö. 370-287)

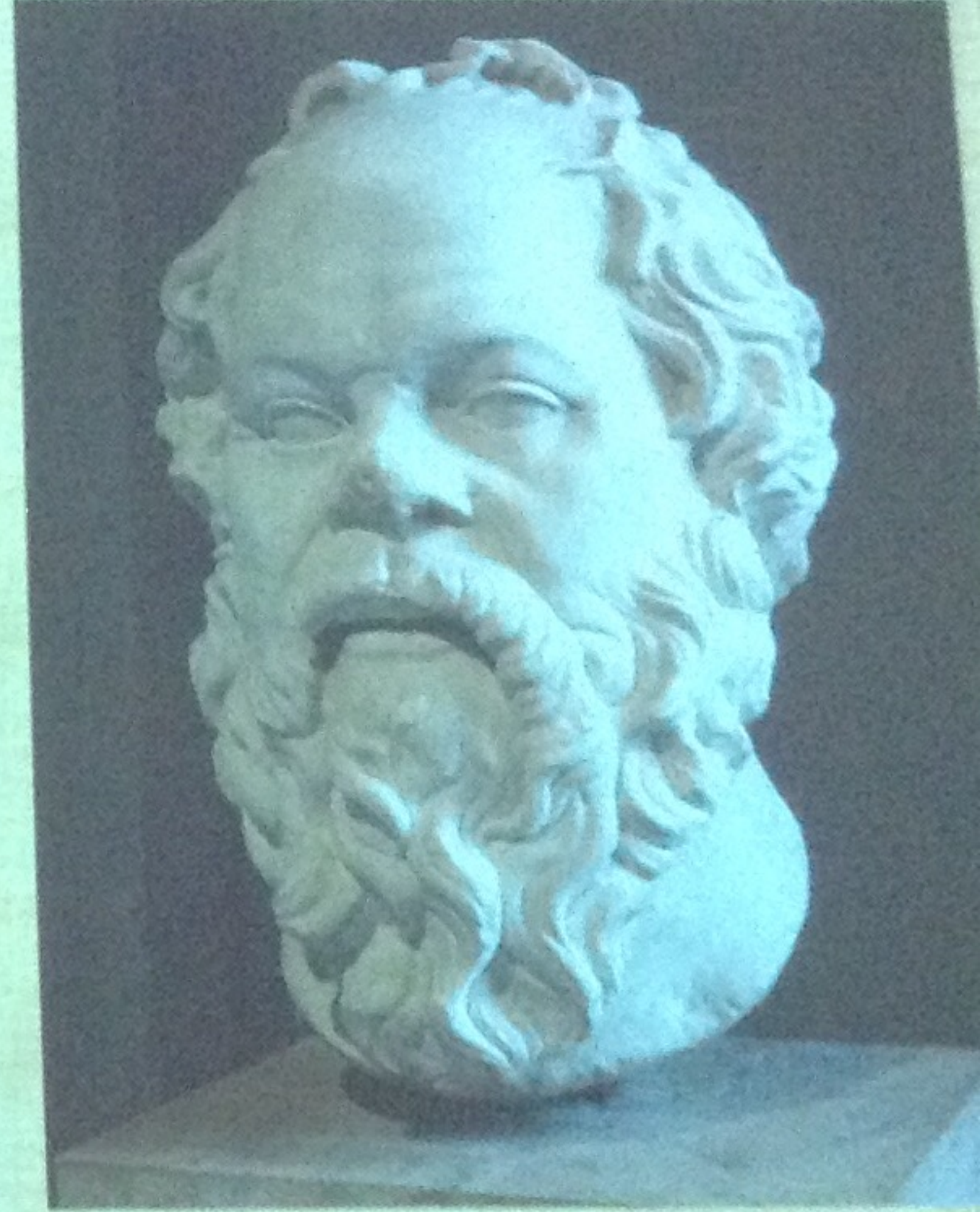
SOCRATES

(M.Ö. 470-399)

Babası taş ustası Sophroniskos, annesi ebe Phainarete'dir.

Önceleri doğa bilimleri ile ilgilenmiş, daha sonra ise çalışmalarını şey'lerin ardındaki gerçek bilgiye ulaşmaya yöneltmiştir.

Benim ebelik sanatım pek çok noktada onunki ile aynı; benimkini onunkinden ayıran, kadınlara değil, erkeklere doğum yardımı sağlamamdır ve doğumda bedenlere değil, ruhlara yardımcı olmamdır.
(Platon, Theaitetos)

Sokrates'in Ölümü

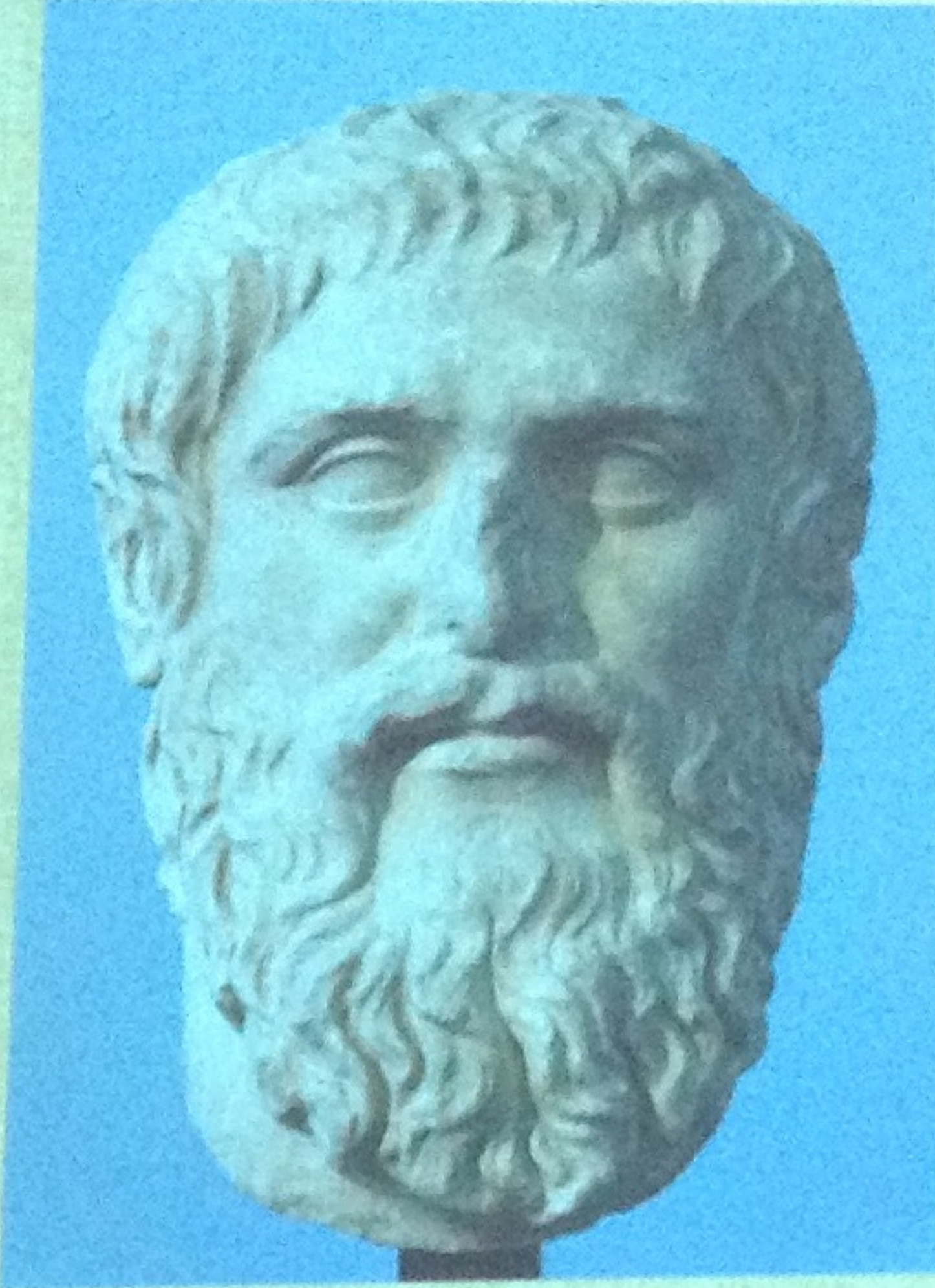
(Jacques Louis David'in tablosundan, 1787)

PLATON

(M.Ö. 427-347)

Asıl adı Aristokles'tir.

Sokrates'in öğrencisi,
Aristoteles'in hocasıdır.

İdealist felsefe, Platon ile
doruk noktasına ulaşmıştır.

Sokrates'in ölümünden
sonra Mısır, İtalya ve
Sicilya'ya giderek Pitagoras
okulunda eğitim görür. Daha
sonra Atina'ya dönerek bir
felsefe okulu kurar.

Akademia'nın (Yun. Ἀκαδημία) kalıntıları, MÖ.387-MS.529
Felsefe, geometri, müzik ve beden eēitimi

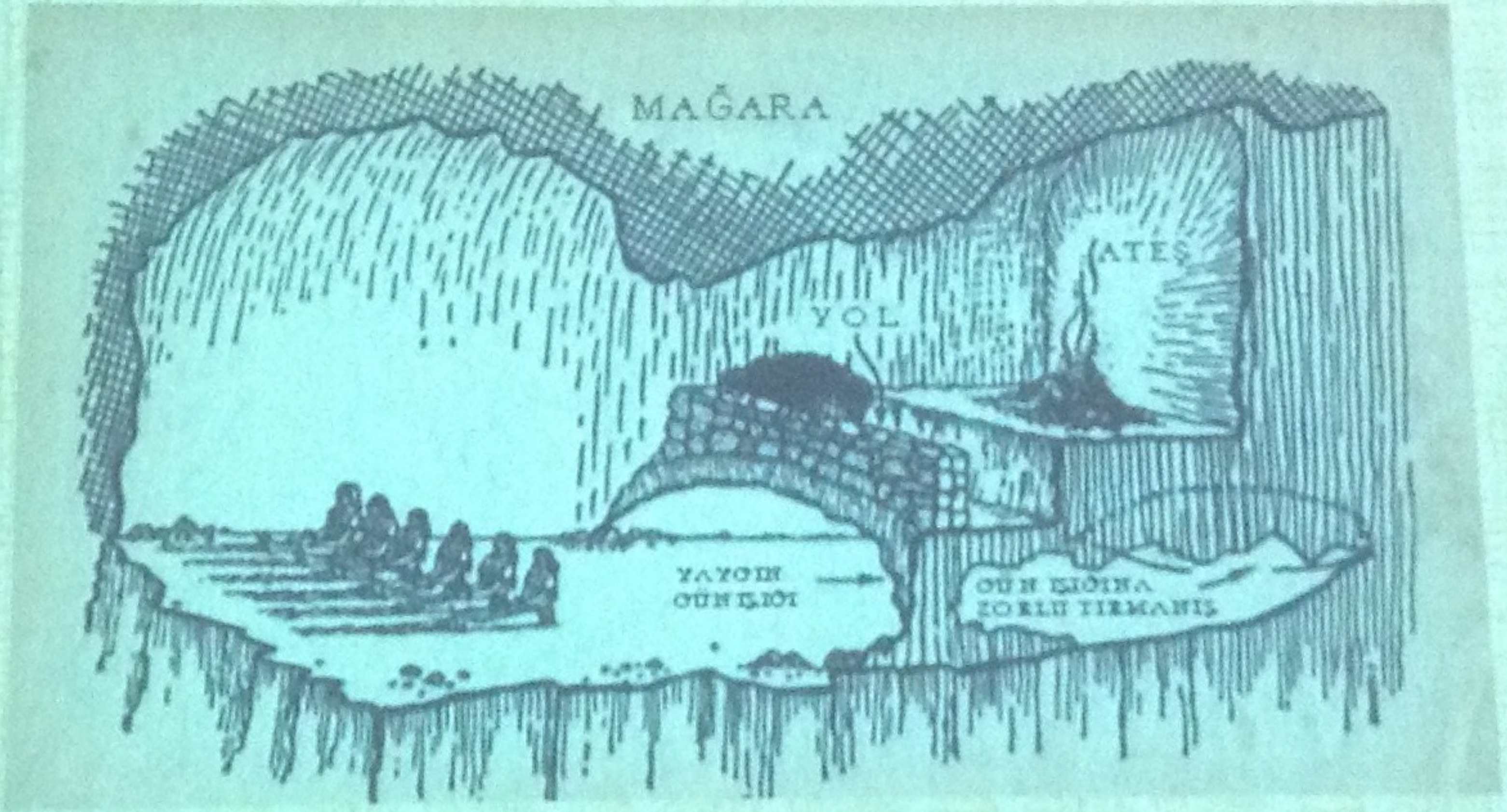

Platon felsefesinin beş kuramı:

- 1. bilgi**
- 2. idealar**
- 3. ruhun ölümsüzlüğü**
- 4. kainat**
- 5. devlet**

Platon'un "mağara benzetmesi"

Platon'un

bilim tarihi açısından önemli çalışmaları

1. Astronomi

Kainat, düzenli ve akılcı bir yerdir; gezegenler ve yıldızlar gerçeğin temsilcileridir. Evren, tanrı tarafından dünya ideasına benzetilerek biçimlendirilmiş bir görüntüdür.

2. Matematik

Matematiği, doğru düşünme ve öğrenmenin temel aracı olarak kabul eder.